

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

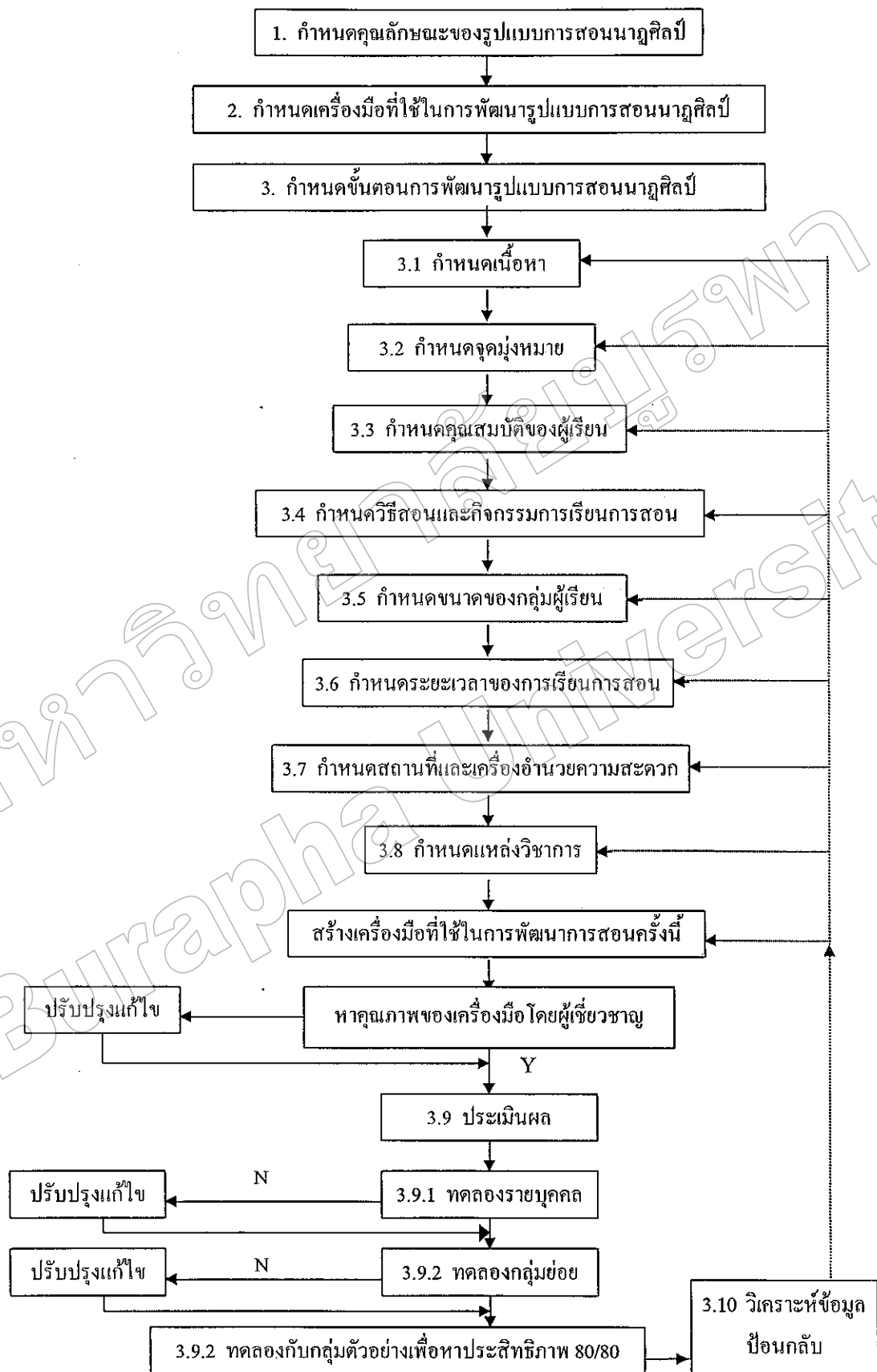
ในการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการสอนนาฏศิลป์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนของการวิจัยเชิงพัฒนาดังต่อไปนี้

1. กำหนดคุณลักษณะของรูปแบบการสอนนาฏศิลป์
2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนนาฏศิลป์
3. กำหนดขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอนนาฏศิลป์

ในการพัฒนาการสอนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบการสอนของเกอร์ลาช และอีลาย (Gerlach and Ely) มาใช้เป็นต้นแบบในการออกแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีทั้งสิ้น 10 องค์ประกอบ (ฉลอง ทับศรี, ม.ป.ป., หน้า 14-15) ดังนี้

- 3.1 กำหนดเนื้อหา
- 3.2 กำหนดจุดมุ่งหมาย
- 3.3 กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน
- 3.4 กำหนดวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3.5 กำหนดขนาดกลุ่มของผู้เรียน
- 3.6 กำหนดระยะเวลาของการเรียนการสอน
- 3.7 กำหนดสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก
- 3.8 กำหนดแหล่งวิชาการ
- 3.9 ประเมินผล
- 3.10 วิเคราะห์ข้อมูลป้อนกลับ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ สามารถแสดงรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ได้ดังภาพประกอบ 5

กำหนดคุณลักษณะของรูปแบบการสอนนาฏศิลป์ไทย

คุณลักษณะของรูปแบบการสอนนาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. จัดการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนแบบค่อยเป็นค่อยไป เริ่มจากง่ายไปหายาก
3. กิจกรรมของผู้เรียนเป็นกิจกรรมลักษณะ เพื่อนช่วยเพื่อน หรือเด็กเก่งช่วยเด็กอ่อน
4. สื่อประกอบการสอน เน้นสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นกระบวนการปฏิบัติของท่ารำอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามได้ โดยเฉพาะการสอนชั้นอธิบายและสาธิต สื่อที่ใช้สามารถทำหน้าที่แทนครูนาฏศิลป์ได้
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ดู-ฟัง-อ่าน สื่อประกอบการสาธิตแล้วฝึกปฏิบัติตามซ้ำ ๆ ตามความต้องการของผู้เรียน ทั้งในและนอกเวลาเรียน
6. ให้ผู้เรียนฝึกท่าหน้ากระຈກงาเพื่อดูการรำของตนเองแล้วปรับปรุงการรำให้ถูกต้องตามแบบ
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย ให้ความสนใจใกล้ชิด ความเป็นกันเองกับนักเรียน ตลอดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
8. ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงหลังจากฝึกเป็นกลุ่ม
9. ผู้เรียนทราบผลการปฏิบัติทันทีหลังการปฏิบัติจริง เพื่อทราบจุดดี-จุดบกพร่อง แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติให้ถูกต้องยิ่งขึ้น
10. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติของตนเองและเพื่อน
11. ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนตามความ

5. เกณฑ์จุดตัดของแบบสังเกตการปฏิบัติระหว่างเรียนและหลังเรียน

การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการออกแบบการเรียนการสอน

การออกแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบการสอนของ เกอร์ลาช และอีลาย (Gerlach and Ely) มาใช้เป็นต้นแบบในการออกแบบการเรียนการสอน ส่วน เนื้อหารายละเอียดต่าง ๆ ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดขึ้นซึ่งกำหนดเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดเนื้อหา

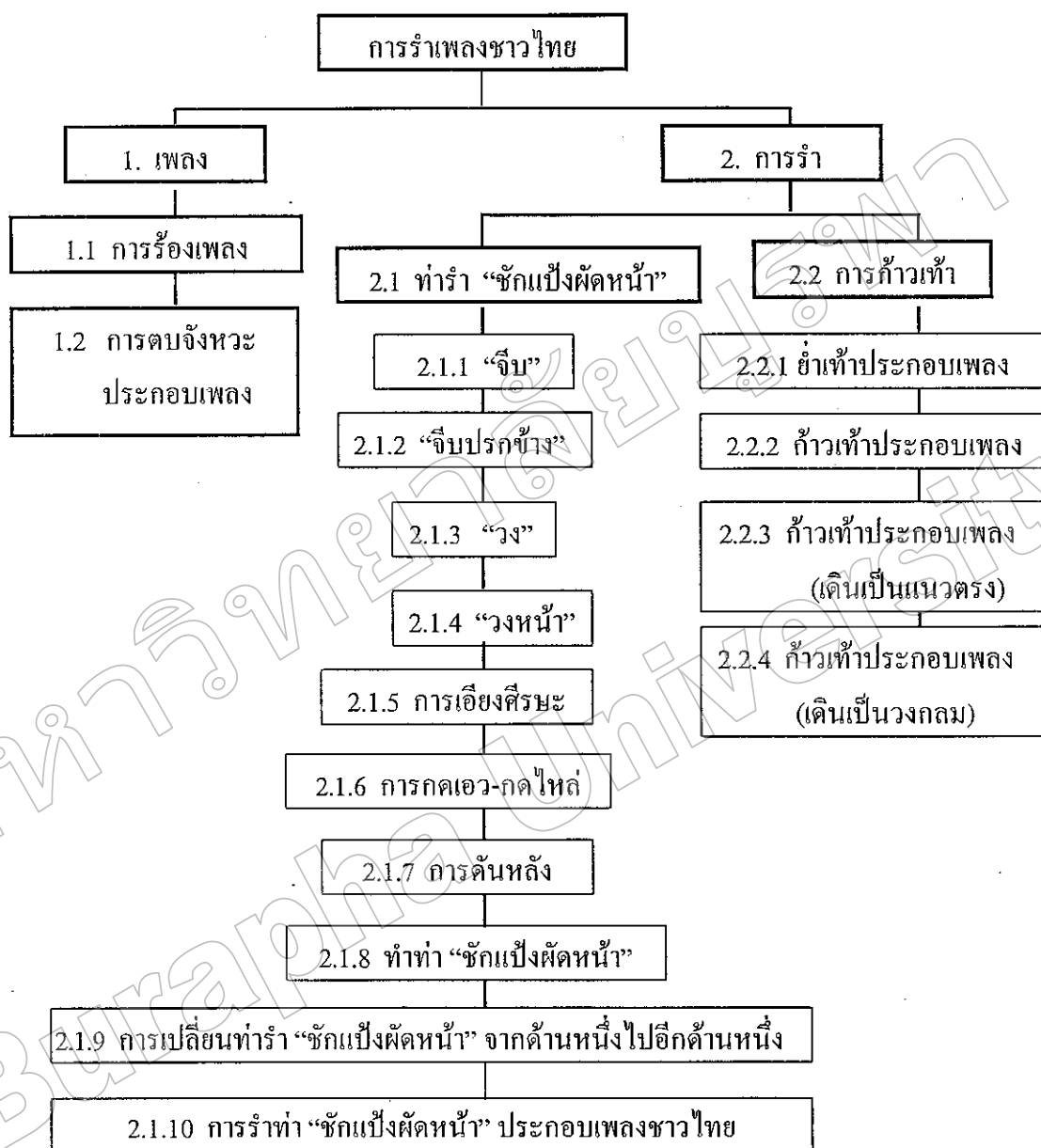
การกำหนดเนื้อหาของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำโดยผู้วิจัยได้ศึกษาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ แล้วได้กำหนดเนื้อหาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ รวบรวม มาตรฐาน “เพลงชาวไทย”

การรวบรวมมาตรฐานเพลงชาวไทยนี้ จัดว่าเป็นการรวบรวมเพลงที่มีความเหมาะสม ที่จะทำการออกแบบพัฒนาการเรียนการสอน เนื่องจากมีความสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

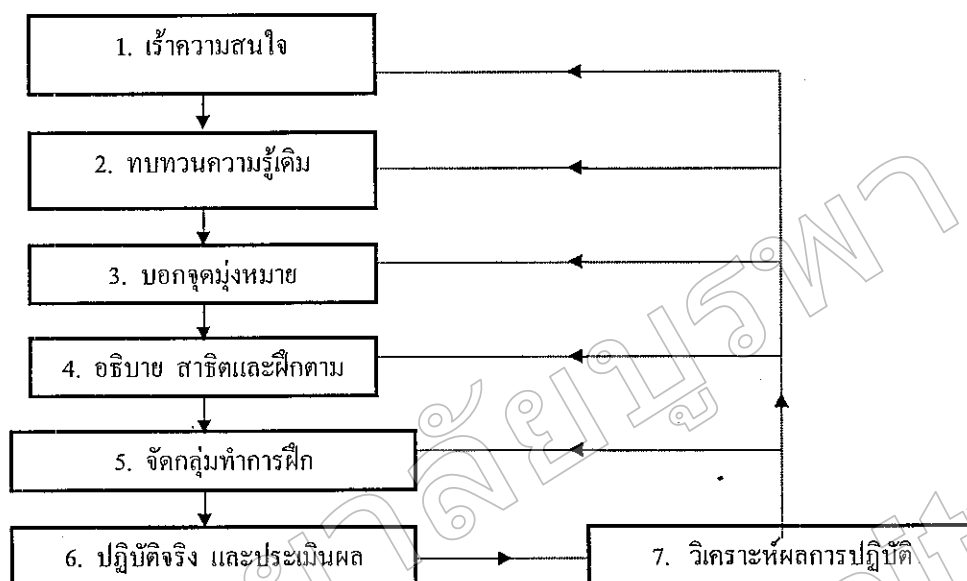
1.1 เป็นเพลงที่หลักสูตรวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดให้ นักเรียนจะต้องเรียนรู้

1.2 เพลงชาวไทย เป็นเพลงที่มีความหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่

การเรียนรู้ ว่าควรจะเรียนรู้เรื่องใดก่อนและหลัง ตามลำดับ การวิเคราะห์เนื้อหา การรำเพลง
ชาวไทย แสดงรายละเอียดของการวิเคราะห์ ดังภาพที่ 7

ขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์ สามารถกำหนดเป็นแผนภูมิ ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

ในขั้นวิเคราะห์ข้อมูลป้อนกลับของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดูผลการปฏิบัติจากแบบสังเกต จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลป้อนกลับเพื่อหาจุดบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ดังแผนภูมิการสอนรำเพลงชาวไทย ในภาพที่ 9 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

